

 UNIVERSITAT DE BARCELONA	Pla docent de l'assignatura

Dades generals

Nom de l'assignatura: Història Política i Social Contemporània

Codi de l'assignatura: 364746

Curs acadèmic: 2021-2022

Coordinació: Ricard Soto Company

Departament: Departament d'Història Econòmica, Institucions, Política i Economia Mundial

crèdits: 6

Programa únic: S

Hores estimades de dedicació

Hores totals 150

Activitats presencials i/o no presencials	48	
- Teoricopràctica	Presencial	48
Treball tutelat/dirigit	51	
Aprenentatge autònom	51	

Recomanacions

És aconsellable haver estudiat història contemporània al batxillerat. Si no és així, es recomana a l'estudiant que es posi en contacte amb el professor els primers dies de classe perquè li indiqui els manuals més apropiats per adquirir els coneixements previs que en el curs ja es consideren apresos.

Competències que es desenvolupen

- CB1. Capacitat per demostrar assoliment i comprensió de coneixements en una àrea d'estudi que es basa en l'educació secundària general, i que en general és a un nivell que, si bé recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- CT1. Compromís ètic (capacitat crítica i autocrítica, i capacitat de mostrar actituds coherents amb les concepcions ètiques i deontològiques).
- CE10. Capacitat per relacionar els fonaments de la dinàmica econòmica mundial i espanyola amb els conflictes socials.
- CE2. Capacitat per identificar els reptes que plantegen les amenaces a la seguretat.

Objectius d'aprenentatge

Referits a coneixements

- Assolir els coneixements bàsics per poder tenir una visió crítica i fonamentada de la història social, econòmica i política contemporània.
- Conèixer els aspectes més rellevants de la història política i social contemporània i saber-los relacionar amb el paper actual de les administracions públiques.
- Conèixer i identificar els ideòlegs i líders principals de la història política i social contemporània, i les seves aportacions.
- Conèixer els elements històrics clau per entendre els problemes més candents de la societat actual, com ara els vinculats al medi ambient i a l'esgotament dels recursos, als col·lectius més desafavorits (dones, tercera edat, immigrants, etc.), als nous moviments socials, als fonamentalismes o als fenòmens identitaris.

Referits a habilitats, destreses

- Comprendre els canvis tecnològics, econòmics, polítics i socials de les principals etapes del món contemporani.
- Ser capaç d'identificar la *path dependence* en fenòmens de tipus social, econòmic, polític o cultural.
- Analitzar críticament textos, materials estadístics, mapes i altres documents referents a qüestions de tipus social, econòmic, administratiu i polític.
- Tenir capacitat d'anàlisi i de síntesi aplicada al cas de fenòmens socials des de la complexitat que resulta de la interacció dels elements econòmics, socials, polítics i culturals.

Referits a actituds, valors i normes

- Ser capaç de pensar en clau històrica; és a dir, prendre sempre en consideració la dimensió històrica de qualsevol fenomen.

Blocs temàtics**1. De l'emergència del capitalisme a la primera globalització liberal**

1.1.

La industrialització i les revolucions liberals

1.2.

Els moviments i les institucions socials al segle XIX

1.3.

La primera globalització i l'imperialisme

1.4.

La Gran Guerra: causes i conseqüències

2. El període d'entreguerres

2.1.

La Revolució Russa i la creació de la Unió Soviètica

2.2.

Inestabilitat econòmica en el període d'entreguerres

2.3.

La crisi de l'estat de dret i els feixismes

2.4.

La Segona Guerra Mundial

3. Formació i crisi de l'ordre internacional bipolar

3.1.

La formació de blocs i la Guerra Freda

3.2.

El capitalisme als països occidentals: creixement, crisi i reestructuració

3.3.

El bloc de l'Est des del 1945 fins a la fallida del model soviètic

3.4.

El Tercer Món des del 1945: descolonització i subdesenvolupament

Metodologia i activitats formatives

El curs es programa de manera presencial, però si la situació sanitària ho imposa, les activitats de el curs es realitzaran de forma combinada, presencial i en línia, o bé íntegrament en línia. En aquests casos, encara que es mantinguin els objectius, el temari i l'avaluació, a través del Campus Virtual es donaran les indicacions necessàries per fer les activitats de el curs, tant pel que fa a les classes teòriques com a les sessions pràctiques i les activitats avaluables.

En aquesta assignatura, doncs, es combinen diverses metodologies docents i hi haurà classes magistrals presencials a l'aula i classes en línia.

És obligatòria la lectura del llibre de Ramón Villares i Ángel Bahamonde (2012): *El mundo contemporáneo del siglo XIX al XXI*, Madrid, Grupo Santillana, que és la principal referència bibliogràfica de l'assignatura. A més, també es recomanen altres lectures per a temes concrets.

- Classes magistrals, l'assistència a les quals és obligatòria.
- Lectures, a partir de les quals es poden plantejar exercicis per resoldre a casa o comentaris de text a classe.
- Altres activitats o el treball d'altres materials, sobre els quals es pot plantejar algun tipus de treball didàctic.

El manual de l'assignatura és el llibre de Villares i Bahamonde citat a la bibliografia bàsica.

Les explicacions que el professor fa a classe, les lliçons que treballi l'estudiant a partir del manual, el contingut de les lectures i qualsevol altra activitat que el docent plantegi perquè l'estudiant faci a classe o a casa, passa a ser avaluable segons els mecanismes i els criteris descrits en l'apartat d'avaluació.

Avaluació acreditativa dels aprenentatges**Avaluació continuada**

Per motius de la situació sanitària derivada de la covid 19, les activitats que s'exposen a continuació seran no presencials. Però si les circumstàncies la pandèmia permeten la presencialitat, aquestes activitats passaran a ser presencials.

La modalitat d'avaluació continuada consisteix en:

- Tres activitats de caràcter eminentment pràctic al llarg del curs, cadascuna de les quals val 2 punts sobre 10 de la nota final.
- Una prova de caràcter teòric, que val els 4 punts restants. La prova es fa al final del curs i té un caràcter transversal.

Si el nombre d'estudiants matriculats és superior a 75, el llinar mínim d'activitats avaluable pot ser de dues en comptes de les tres que estableix el punt anterior. Durant els primers deu dies d'octubre de cada curs, la Secretaria d'Estudiants i Docència publica el nombre d'alumnes matriculats en aquell moment a cada assignatura i comunica als directors dels departaments i als caps d'estudis els grups amb més de 75 estudiants.

Aquell exercici d'avaluació continuada, de síntesi o única, presencial o no presencial, que no compleixi els mínims exigibles de correcció lingüística en els dominis ortogràfic, sintàctic, morfològic o lèxic, mereixerà la qualificació de suspens, independentment del contingut material que presenti (amb una nota màxima de 4).

Revaluació

Els estudiants que tinguin una qualificació final de suspens poden fer una nova prova de síntesi amb el mateix valor ponderat que tenia assignada en el procés d'avaluació, és a dir, 4 punts sobre 10. Aquesta nova prova de síntesi, igualment, té un caràcter transversal respecte a la matèria del curs. La data de la revaluació és la que assenyala el Consell d'Estudis.

Avaluació única

Els estudiants que no puguin complir els requisits de l'avaluació continuada tenen dret a acollir-se a l'avaluació única, que consisteix en un examen final que es fa el dia que assenyali el calendari d'exàmens de l'ensenyament.

Els estudiants amb una qualificació final de suspens poden optar a la revaluació de la prova d'avaluació única si en la qualificació final han obtingut una nota igual o superior a 3,5. La nota obtinguda a la revaluació serà la nota definitiva. La data de la revaluació és l'assenyalada pel Consell d'Estudis.

Aquell examen d'avaluació única que no compleixi els mínims exigibles de correcció lingüística en els dominis ortogràfic, sintàctic, morfològic o lèxic, mereixerà la qualificació de suspens, independentment del contingut material que presenti (amb una nota màxima de 4).

Fonts d'informació bàsica

Consulteu la disponibilitat a [CERCABIB](#)

Llibre

Bibliografia bàsica

VILLARES, R.; BAHAMONDE, A. *El mundo contemporáneo : siglos XIX y XX*. Madrid : Grupo Santillana, 2013. –

Bibliografia complementària

ARACIL, R.; OLIVER, J.; SEGURA, A. *El mundo actual: de la Segunda Guerra Mundial a nuestros días*. Barcelona : Edicions Universitat de Barcelona, 1998. –

AROSTEGUI, J.; BUCHRUCKER, C.; SABORIDO, J. *El mundo contemporáneo: historia y problemas*. Barcelona : Crítica, 2001. –

ARTOLA, M.; PÉREZ LEDESMA, M. *Contemporánea : la historia desde 1776*. Madrid : Alianza, 2005. –

BRIGGS, A.; CLAVIN, P. *Historia contemporánea de Europa : 1789-1989*. Barcelona : Crítica, 2000. –

CALVOCRESSI, P. *Historia política del mundo contemporáneo: de 1945 a nuestros días*. Madrid : Akal, 1999. –

CASANOVA, J. *Europa contra Europa, 1914-1945*. Barcelona : Crítica, 2011. –

ELEY, G. *Un mundo que ganar : historia de la izquierda en Europa, 1850-2000*. Barcelona : Crítica, 2003. –

FELIU MONFORT, G.; SUDRIÀ, C. *Introducció a la història econòmica mundial*. València : Universitat de València; Barcelona : Universitat de Barcelona, 2006. –

FERGUSON, N. *La guerra del mundo : los conflictos del siglo XX y el declive de Occidente (1904-1953)*. Barcelona : Debate, 2007.

FRIEDEN, J.A. *Capitalismo global : el trasfondo económico de la historia del siglo XX*. Barcelona : Crítica, 2007

FONTANA, J. *Por el bien del imperio. Barcelona, Pasado y presente*, 2012

HAYWOOD, J. *Atlas histórico universal*. Barcelona : Plaza & Janés, 1999

HOBSBAWM, E.J. *La era del capital, 1848-1875*. Barcelona : Crítica, 1998.

HOBSBAWM, E.J. *La era del imperio, 1875-1914*. Barcelona : Crítica, 1998.

HOBSBAWM, E.J. *Historia del siglo XX : 1914-1991*. Barcelona : Crítica, 2003. –

JUDT, T. *Postguerra : una historia de Europa desde 1945*. Madrid : Taurus, 2006. –

- LANDES, D.S. *La riqueza y la pobreza de las naciones*. Barcelona : Crítica, 1999. –
- MADDISON, A. *The world economy : historical statistics*. París : OECD, 2003. –
- OVERY, R.J. *Atlas histórico del siglo XX*. Madrid : Akal, 2009.
- OVERY, R.J. *El camino hacia la guerra, la crisis de 1919-1939 y el inicio de la Segunda Guerra Mundial*. Madrid : Espasa, 2009.
- PRIESTLAND, D. *Bandera roja : historia política y cultural del comunismo*. Barcelona : Crítica, 2010. –
- PROCACCI, G. *Historia general del siglo XX*. Barcelona : Crítica, 2004. –
- SERVICE, R. *Camaradas : breve historia del comunismo*. Barcelona : Ediciones B, 2009. –
- SKIDMORE, T.E.; SMITH, P.H. *Historia contemporánea de América Latina*. Barcelona : Crítica, 1999. –
- TORTELLA, G. *La revolución del siglo XX : capitalismo, comunismo y democracia*. Madrid : Taurus, 2000. –
- VEIGA, F.; UCELAY DA CAL, E.; DUARTE, Á. *La paz simulada : una historia de la Guerra Fría, 1941-1991*. Madrid : Alianza, 1998. –
- VILLANI, P. *La edad contemporánea, 1800-1914*. Barcelona : Ariel, 1996. –
- ZAMAGNI, V. *Historia económica de la Europa contemporánea : de la revolución industrial a la integración europea*. Barcelona : Crítica, 2004. –
- ZORGBIBE, C. *Historia de las relaciones internacionales*. 2 vols. Madrid : Alianza, 1997. –